

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРЕНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

освітньо-професійна програма Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

спеціальність 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

галузь знань 21 Ветеринарна медицина

ступінь вищої освіти «Магістр»

(2018 рік набору)

Наскрізна програма практики для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза, спеціальністю 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза, галузі знань 21 Ветеринарна медицина, ступеня вищої освіти «Магістр» (2018 рік набору)

Розробники: доктор ветеринарних наук, професор Бердник В.П., доктор ветеринарних наук, професор Киричко Б.П., доктор ветеринарних наук, професор Євстаф'єва В.О., доктор ветеринарних наук, професор Кулинич С.М., доктор ветеринарних наук, професор Замазій А.А., *кандидати ветеринарних наук, доценти:*, Передера Ж.О., Передера С.Б., Панасова Т.Г., Киричко О.Б., Передера Р.В., Довгопол В.Ф., Шатохін П.П., Супруненко К.В., Бердник І.Ю., Кравченко С.О., Конє М.С., Корчан М.І., Щербакова Н.С., Клименко О.С.; Лаврінєнко І.В., Передера О.О.; Михайлютенко С.М., Корчан Л.М.; Локєс-Крупка Т.П., Канівєць Н.С. *старші викладачі* Жєрносік І.А., Каришева Л.П.

Наскрізна програма практики розглянута та схвалєна науковометодичною радою спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Протокол №1 від «4» верєснє 2018 р.

Голова науково-методичної ради Спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна,

санітарія і експертиза» к.вет.н. доцент

Щєрбакова Н.С.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

На сьогодні підготовка лікаря ветеринарної медицини в Україні набула особливого значення, оскільки фахівці цієї категорії, маючи справу з тваринами, опосередковано впливають на здоров'я та життя людей, а також на екологію.

Відповідно до Законів України «Про вищу освіту» та «Про ветеринарну медицину», метою підготовки магістра ветеринарної медицини є підготовка конкурентоспроможного кваліфікованого фахівця, здатного вирішувати професійні задачі в ринкових умовах. Важливу роль в реалізації цієї мети відіграє практична підготовка.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти на факультеті ветеринарної медицини є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для підготовки фахівців з вищою освітою другого (магістерського) рівня та набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, професійних навичок і вмінь. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття й удосконалення фахових компетентностей.

Завданням практичної підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр», освітньо-професійної програми Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза, спеціальності 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза, галузі знань 21 Ветеринарна медицина є:

- поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань з дисциплін професійної підготовки;
- опанування навичок роботи із сучасними інструментами, обладнанням та апаратурою;
- застосування на практиці принципів біоетики, розуміння соціальних і екологічних наслідків своєї професійної діяльності;
- формування у здобувачів вищої освіти професійних компетенцій та системи умінь, що забезпечать конкурентоспроможність на ринку праці.

При проходженні всіх етапів практичної підготовки у здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр», освітньо-професійної програми Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза спеціальності 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза, галузі знань 21 Ветеринарна медицина формуються наступні компетентності:

інтегральна: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
8. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.
9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).
11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.
14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, вести здоровий спосіб життя.
15. Здатність працювати в команді та навички міжособистісної взаємодії. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.

фахові:

1. Здатність аналізувати загальні принципи, які застосовують до харчових продуктів і кормів загалом та безпечності харчових продуктів і кормів зокрема, на національному рівні та на рівні Європейського співтовариства.
2. Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо у професійній діяльності.
3. Здатність здійснювати державний (внутрішній) контроль дотримання вимог передзабійного огляду, забою тварин, а також здатність проводити післязабійний огляд продуктів забою та надавати рекомендації щодо їх подальшого використання.
4. Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях.
5. Здатність досліджувати харчові продукти і корми органолептичними та інструментальними методами для визначення їх безпечності та якості.
6. Здатність застосовувати методики і процедури щодо виробництва та обігу харчових продуктів відповідно до концепції «Єдиного здоров'я».
7. Здатність планувати і здійснювати контроль механізмів імпорту та сертифікаційних процедур, пов'язаних із захистом здоров'я тварин, людей і екосистем у країні- імпортері.
8. Здатність планувати та проводити стандартний і розширений державний контроль підконтрольних вантажів на державному кордоні України та транспорті, аналізувати зв'язок між контролем безпечності харчових продуктів і здоров'ям людей за міжнародної торгівлі продуктами тваринного походження.
9. Здатність проводити державний аудит на підконтрольних потужностях з виробництва, переробки, обігу харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів, ветеринарних препаратів, побічних продуктів згідно із системою менеджменту безпечності харчових продуктів та контролювати систему

моніторингу для кожної критичної точки управління (КТУ) під час виробництва продукції.

10. Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.

11. Здатність організовувати та проводити державний контроль гігієнічних вимог і санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях.

12. Здатність здійснювати державний (внутрішній) ветеринарно-санітарний контроль на потужностях з виробництва та обігу санітарних заходів, застосовувати придатні методи відбору проб, поводження з ними та результатами їх випробувань (досліджень).

13. Здатність здійснювати ветеринарно-санітарний контроль виробництва та обігу кормів, кормових добавок, преміксів тощо на підконтрольних потужностях, грамотно використовувати методики їх дослідження та проводити їхнє санітарне оцінювання.

14. Здатність ідентифікувати та оцінювати відповідність харчових продуктів вимогам нормативно-правових актів, відомостям, наведеним в інформації для споживача або декларації виробника.

15. Здатність здійснювати контроль на потужностях з виробництва та обігу продуктів тваринного походження, на кордоні і транспорті з урахуванням потенційного впливу транскордонних хвороб, зокрема зоонозів.

16. Здатність здійснювати контроль гігієнічних вимог діяльності потужностей з виробництва і переробки продуктів тваринництва, об'єктів ветеринарної медицини тощо.

17. Здатність здійснювати судово-ветеринарну експертизу згідно з чинним законодавством.

18. Здатність контролювати ефективність проведення санації потужностей згідно з вимогами національних та міжнародних нормативно-правових актів.

19. Здатність вирішувати питання загальної ветеринарної превенції відповідно до концепції «системи раннього виявлення» для своєчасного виявлення та ідентифікації спалахів або появи хвороб.

20. Здатність дотримуватися морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів.

21. Здатність організовувати роботу відповідно до вимог охорони праці, цивільного захисту.

22. Здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції.

2. ВИДИ ПРАКТИК, ПОСЛІДОВНІСТЬ ЇХ ПРОВЕДЕННЯ ТА ТРИВАЛІСТЬ

Навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза», спеціальністю 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза », галузі знань 21 «Ветеринарна медицина» ступеня вищої освіти «Магістр» передбачені наступні види практик (табл. 1).

Таблиця 1

Види, термін і тривалість практики здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» СВО «Магістр» (2018 рік набору)

№ з/п	Вид, назва практики	Курс, семестр	Тривалість практики		
			кредитів ЄКТС	годин	тижнів
1. Навчальні практики					
1.1.	Навчально-ознайомча практика	1/2	6	180	4
1.2.	Навчальна практика "Гігієна тварин"	2/4	4,5	135	3
1.3.	Навчальна практика "Мікробіологія та вірусологія"	2/4	3	90	2
1.4.	Комплексна навчальноклінічна практика	3/6	3	90	2
1.5.	Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок	3/6	4,5	135	3
1.6.	Навчальна практика "Ветеринарно-санітарна експертиза"	4/8	1,5	45	1
1.7.	Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної і незаразної етіології	4/8	3	90	2
2.	Виробнича практика I	4/8	4,5	135	3
	Виробнича практика II	5/10	6	180	4
3.	Переддипломна практика	6/12	6	180	4

3.1. НАВЧАЛЬНІ ПРАКТИКИ

3.1.1. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА «НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧА ПРАКТИКА»

Термін проведення – II семестр

Тривалість практики – 4 тижні (180 годин)

Метою навчальної практики «Навчально-ознайомча практика» є ознайомлення здобувачів вищої освіти зі специфікою майбутнього фаху, формуванні спеціальних знань та практичних навичок на основі одержаних знань щодо пізнання будови організмів свійських тварин і птиці у видових, породних та вікових аспектах, в їх розвитку і зв'язку з довкіллям, щодо закономірностей функціонування природних і штучно створених екосистем, що дозволяє розробити стратегію і тактику збереження здоров'я тварин, ведення тваринництва в рамках екологічно безпечних технологій виробництва, переробки та зберігання основної та побічної продукції тваринництва.

Мета навчальної практики «Навчально-ознайомча практика» реалізується у процесі опанування здобувачами вищої освіти тематичних блоків (розділів) (табл. 2).

Таблиця 2

Структура навчальної практики «Навчально-ознайомча практика» здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» СВО «Магістр» (2018 рік набору)

Тематичні блоки (розділи) навчальної практики	Тривалість вивчення тематичного блоку (розділу), год			Назва кафедри, яка здійснюватиме керівництво тематичними блоками (розділами)
	всього	у тому числі		
		навчальні заняття	самостійна робота	
Анатомія свійських тварин	90	60	30	Нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин
Санітарна екологія	90	60	30	Інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки
Разом	180	120	60	-

Завдання навчальної практики «Навчально-ознайомча практика» відповідає тематичним блокам (розділам):

Блок «Анатомія свійських тварин»:

- відпрацювання методів фіксації тварин різних видів;

- визначення топографії окремих органів, судинних стовбурів, їх проекції на шкіру, а також меж ділянок тіла та його порожнин по кісткових, шкірних орієнтирах у різних видових і вікових групах свійських тварин;
- визначення норми щодо розмірів і форми, кольорів і консистенції внутрішніх органів, тканин і оболонок тіла тварин;
- проведенню анатомічного розтину туш та трупів тварин;
- одержання навичок до практичного застосування знань із анатомії тварин та птиці, одержаних на лекціях, лабораторних заняттях та самостійній роботі.

Блок «Санітарна екологія»:

- дослідження структури і функції природного середовища;
- вивчення основних екологічних понять, екологічних чинників розвитку і продуктивності тваринництва – біоценотичний компонент;
- визначення токсичних речовин, іонізуючого випромінювання у кормах;
- дослідження відходів тваринницької галузі і створюваних ними екологічних проблем, їх впливу на природне середовище, знешкодження відходів;
- визначення методів підвищення екологічної якості продукції; сучасної технології утилізації;
- дослідження загальної особливості функціонування зооекосистем.

У результаті проходження навчальної практики «Навчальноознайомча практика» здобувачі вищої освіти здобудуть наступні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо у професійній діяльності.
- Здатність здійснювати державний (внутрішній) контроль дотримання вимог передзабійного огляду, забою тварин, а також здатність проводити післязабійний огляд продуктів забою та надавати рекомендації щодо їх подальшого використання.
- Здатність досліджувати харчові продукти і корми органолептичними та інструментальними методами для визначення їх безпечності та якості.
- Здатність проводити державний аудит на підконтрольних потужностях з виробництва, переробки, обігу харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів, ветеринарних препаратів, побічних продуктів згідно із системою менеджменту безпечності харчових продуктів та контролювати систему моніторингу для кожної критичної точки управління (КТУ) під час виробництва продукції.

- Здатність здійснювати контроль гігієнічних вимог діяльності потужностей з виробництва і переробки продуктів тваринництва, об'єктів ветеринарної медицини тощо.
- Здатність контролювати ефективність проведення санації потужностей згідно з вимогами національних та міжнародних нормативно-правових актів.
- Здатність вирішувати питання загальної ветеринарної превенції відповідно до концепції «системи раннього виявлення» для своєчасного виявлення та ідентифікації спалахів або появи хвороб.
- Здатність дотримуватися морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів.

3.1.2. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА «ГІГІЄНА ТВАРИН»

Термін проведення – IV семестр

Тривалість практики - 3 тижні (135 годин)

Метою навчальної практики «Гігієна тварин» є засвоєння основних положень по збереженню здоров'я тварин та їх продуктивності, вирішення питань профілактики захворювань.

Завдання навчальної практики «Гігієна тварин»:

- вивчення факторів і умов навколишнього середовища та закономірностей їх впливу на організм тварин, стан їх здоров'я;
- науково-практичне обґрунтування оптимальних і гранично допустимих параметрів навколишнього середовища та розробка зоогігієнічних і ветеринарно-санітарних норм, а також засобів і способів, спрямованих на підтримання і стимулювання функціональних можливостей і опірності організму до дії несприятливих факторів навколишнього середовища;
- забезпечення охорони природного середовища і його оздоровлення за рахунок впровадження зоогігієнічних норм і ветеринарно-санітарних правил у практику тваринництва.

У результаті проходження навчальної практики «Гігієна тварин» здобувачі вищої освіти здобудуть наступні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність навчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.

- Здатність проводити державний аудит на підконтрольних потужностях з виробництва, переробки, обігу харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів, ветеринарних препаратів, побічних продуктів згідно із системою менеджменту безпечності харчових продуктів та контролювати систему моніторингу для кожної критичної точки управління (КТУ) під час виробництва продукції.
- Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.
- Здатність організовувати та проводити державний контроль гігієнічних вимог і санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях.

3.1.3. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА «МІКРОБІОЛОГІЯ ТА ВІРУСОЛОГІЯ»

Термін проведення – IV семестр

Тривалість практики - 2 тижні (90 годин)

Метою навчальної практики «Мікробіологія та вірусологія» є: закріплення знань щодо організації мікробіологічної та вірусологічної лабораторій, правил відбору та підготовки патологічного матеріалу для досліджень, оволодіння практичними навичками проведення мікробіологічних та вірусологічних досліджень.

Завдання навчальної практики «Мікробіологія та вірусологія» є:

- опанувати техніку безпеки, особливості одержання і транспортування патологічного матеріалу для мікробіологічних та вірусологічних досліджень, особливості оформлення документації;
- підготовка патологічного матеріалу до мікробіологічних та вірусологічних досліджень;
- проведення мікробіологічних та вірусологічних лабораторних досліджень;
- оформлення і аналіз отриманих результатів лабораторних досліджень.

У результаті проходження навчальної практики «Мікробіологія та вірусологія» здобувачі вищої освіти здобудуть наступні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях.

- Здатність досліджувати харчові продукти і корми органолептичними та інструментальними методами для визначення їх безпечності та якості.

3.1.4. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА «КОМПЛЕКСНА НАВЧАЛЬНОКЛІНІЧНА ПРАКТИКА»

Термін проведення – VI семестр

Тривалість практики - 2 тижні (90 годин)

Метою навчальної практики «Комплексна навчально-клінічна практика»: є закріплення теоретичні знання й набутих практичних навичок з організації, підготовки й проведення хірургічних операцій на окремих ділянках тіла в різних видів тварин і післяопераційного догляду за тваринами, в разі утримання останніх в умовах стаціонару, індивідуального сектора й господарства різних форм власності; виконання різних методів дослідження і лікування тварин з акушерськими і гінекологічними захворюваннями та методів і прийомів, що застосовуються в біотехнології відтворення тварин.

Мета навчальної практики «Комплексна навчально-клінічна практика» реалізується у процесі опанування здобувачами вищої освіти тематичних блоків (розділів) (табл. 3).

Таблиця 3

Структура навчальної практики «Комплексна навчально-клінічна практика» здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» СВО «Магістр» (2018 рік набору)

Тематичні блоки (розділи) навчальної практики	Тривалість вивчення тематичного блоку (розділу), год			Назва кафедри, яка здійснюватиме керівництво тематичними блоками (розділами)
	всього	у тому числі		
		навчальні заняття	самостійна робота	
Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин	45	30	15	Хірургії та акушерства
Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія	45	30	15	
Разом	90	60	30	-

Завдання навчальної практики «Комплексна навчально-клінічна практика» відповідає тематичним блокам (розділам):

Блок «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин»:

- закріпити в умовах тваринницького господарства теоретичні знання і практичні навички з біотехнології відтворення тварин;
- засвоїти методи діагностики вагітності і неплідності, діагностики і терапії акушерських та гінекологічних захворювань, навчитись здійснювати заходи щодо профілактики цих хвороб;
- самостійно розв'язувати практичні питання з акушерства, гінекології і біотехнології розмноження тварин в умовах виробництва.

Блок «Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія»:

- відпрацювання техніки проведення фіксації та знерухомлення різних видів тварин під час проведення хірургічних операцій;
- ознайомлення, підбір та засвоєння техніки застосування хірургічного інструментарію, обладнання, а також медикаментів та перев'язувальних засобів, необхідних у процесі виконання конкретних оперативних втручань;
- використання методів профілактики хірургічної інфекції під час масових кастрацій та інших видів хірургічної роботи в операційній та в умовах ферм чи ветеринарно-лікувальних установ;
- проведення різних видів знеболювання, в тому числі застосування новокаїнових блокад як методу патогенетичної терапії;
- відпрацювання різних методів і техніки введення лікарських речовин (ін'єкцій, інфузій) та пункцій;
- освоєння техніки роз'єднання і з'єднання тканин та способів зупинки кровотечі;
- відпрацювання техніки накладання різних видів пов'язок; - техніки виконання різних оперативних прийомів і операцій.

У результаті проходження навчальної практики «Комплексна навчально-клінічна практика» здобувачі вищої освіти здобудуть наступні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо у професійній діяльності.
- Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.

- Здатність контролювати ефективність проведення санації потужностей згідно з вимогами національних та міжнародних нормативно-правових актів.
- Здатність дотримуватися морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів.

3.1.5. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА «НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА З ПЕРВИННИХ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ ТА НАВИЧОК»

Термін проведення – VI семестр

Тривалість практики - 3 тижні (135 годин)

Метою навчальної практики «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок»: є формування спеціальних знань та практичних навичок виявлення у навколишньому середовищі, головним чином у воді, ґрунті, повітрі й харчових продуктах, мікроорганізмів, грибів та вірусів як патогенних так і умовно-патогенних; навчитися використовувати набуті знання щодо забезпечення якості та безпечності харчових продуктів, дотримання гігієнічних вимог при їх зберіганні, та реалізації готової продукції.

Мета навчальної практики «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок» реалізується у процесі опанування здобувачами вищої освіти тематичних блоків (розділів) (табл. 4).

Таблиця 4

Структура навчальної практики «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок» здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» СВО «Магістр» (2018 рік набору)

Тематичні блоки (розділи) навчальної практики	Тривалість вивчення тематичного блоку (розділу), год			Назва кафедри, яка здійснюватиме керівництво тематичними блоками (розділами)
	всього	у тому числі		
		навчальні заняття	самостійна робота	
Ветеринарносанітарна мікробіологія, мікологія і вірусологія	90	60	30	Інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки
Гігієна харчових продуктів	45	30	15	
Разом	135	90	45	-

Завдання навчальної практики «Навчальної практики з первинних професійних умінь та навичок» відповідає тематичним блокам (розділам):

Блок «Ветеринарно-санітарна мікробіологія, мікологія і вірусологія»:

- опанування техніки безпеки при одержанні, транспортуванні і дослідженні відібраного матеріалу для мікробіологічних, мікологічних і вірусологічних досліджень

- проведення мікробіологічних, мікологічних і вірусологічних досліджень відібраного матеріалу (води, ґрунту, повітря й харчових продуктів) на наявність мікроорганізмів, грибів та вірусів як патогенних так і умовно-патогенних;

- проведення аналізу отриманих результатів та оформлення відповідної документації.

Блок «Гігієна харчових продуктів»:

- ознайомлення з нормативно-правовими документами, актами, санітарними нормами і правилами та відомчими інструкціями, що діють на переробних підприємствах;

- опанування санітарно-гігієнічні вимоги на підприємствах харчової промисловості;

- ознайомлення з методами контролю за виконанням санітарногігієнічних вимог під час технологічних етапів виробництва продукції тваринництва та рослинництва; ти

- опанування методів визначення гігієнічних та якісних показників сировини при виробництві харчових продуктів;

- ознайомлення з гігієнічними вимогами до пакування продуктів харчування.

У результаті проходження навчальної практики «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок» здобувачі вищої освіти здобудуть наступні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- Здатність аналізувати загальні принципи, які застосовують до харчових продуктів і кормів загалом та безпечності харчових продуктів і кормів зокрема, на національному рівні та на рівні Європейського співтовариства.

- Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.
- Здатність організовувати та проводити державний контроль гігієнічних вимог і санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях.
- Здатність здійснювати державний (внутрішній) ветеринарно-санітарний контроль на потужностях з виробництва та обігу санітарних заходів, застосовувати придатні методи відбору проб, поводження з ними та результатами їх випробувань (досліджень).

3.1.6. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА «ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНА ЕКСПЕРТИЗА»

Термін проведення – VIII семестр

Тривалість практики – 1 тиждень (45 годин)

Метою навчальної практики «Ветеринарно-санітарна експертиза» є: закріплення безпосередньо в умовах виробництва або в умовах навчальних, навчально-наукових лабораторій теоретичного матеріалу, набуття практичних навичок з планування і організації проведення ветеринарно-санітарної експертизи продуктів тваринництва, застосування органолептичних, лабораторних та спеціальних методів досліджень показників безпеки та якості продуктів тваринного і рослинного походження для їх ветеринарно-санітарної оцінки, а також застосування санітарно-гігієнічних заходів на всіх етапах виробництва, зберігання, транспортування та реалізації.

Завдання навчальної практики «Ветеринарно-санітарна експертиза» :

- проведення контролю якості та безпечності продукції для населення, сировини для промисловості;
- проведення органолептичних, лабораторних методів дослідження, виключити ймовірність отруєння людей харчовими продуктами тваринного походження;
- опанування методів попередження дистрибуції продуктів тваринного походження, які мають токсичні, мутагенні, канцерогенні, алергенні чи інші несприятливі для організму людини наслідки;
- ознайомлення зі змінами в законодавчій сфері та інших нормативно-правових актах у галузі ветеринарно-санітарної експертизи в Україні;
- ознайомлення з нормативно-правовими актами з питань якості та безпеки харчових продуктів в ЄС та згідно Codex Alimentarius.

У результаті проходження навчальної практики «Ветеринарно-санітарна експертиза» здобувачі вищої освіти здобудуть наступні компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність аналізувати загальні принципи, які застосовують до харчових продуктів і кормів загалом та безпечності харчових продуктів і кормів зокрема, на національному рівні та на рівні Європейського співтовариства.
- Здатність здійснювати державний (внутрішній) контроль дотримання вимог передзабійного огляду, забою тварин, а також здатність проводити післязабійний огляд продуктів забою та надавати рекомендації щодо їх подальшого використання.
- Здатність досліджувати харчові продукти і корми органолептичними та інструментальними методами для визначення їх безпечності та якості.
- Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.
- Здатність організовувати та проводити державний контроль гігієнічних вимог і санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях.
- Здатність здійснювати державний (внутрішній) ветеринарно-санітарний контроль на потужностях з виробництва та обігу санітарних заходів, застосовувати придатні методи відбору проб, поводження з ними та результатами їх випробувань (досліджень).

3.1.7. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА «НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА З ДІАГНОСТИКИ, ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН ЗАРАЗНОЇ І НЕЗАРАЗНОЇ ЕТІОЛОГІЇ»

Термін проведення –VIII семестр

Тривалість практики - 2 тижні (90 годин)

Метою навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної і незаразної етіології» є засвоєння теоретичних засад і оволодіння практичними навичками із збирання анамнезу, основ діагностики різних внутрішніх хвороб та особливостями лікування різних видів тварин в умовах виробництва; здобуття практичних навичок і закріплення теоретичних знань з курсу загальної і спеціальної епізоотології в умовах віварію навчального закладу, Державної регіональної лабораторії ветеринарної медицини в Полтавській області, лабораторії кафедри та господарств.

Мета навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної і незаразної етіології» реалізується у процесі опанування здобувачами вищої освіти тематичних блоків (розділів) (табл. 5).

Завдання навчальної практики «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок» відповідає тематичним блокам (розділам):

Блок «Внутрішні хвороби тварин»:

- опанування здобувачами проведення клінічних і спеціальних методів дослідження тварин, встановлення діагнозу та аналіз правильності призначеної схеми лікування тварин за внутрішніх хвороб, надання рекомендації по профілактиці виникнення внутрішніх хвороб.

Блок «Епізоотологія та інфекційні хвороби»:

- проведення аналізу епізоотичної ситуації щодо інфекційних хвороб тварин в країні, області, районі, господарстві;

- ознайомлення з первинною ветеринарною документацією лабораторії ветеринарної медицини та господарства;

- засвоєння методики зажиттєвої та посмертної діагностики інфекційних хвороб тварин;

- проведення оцінки якості кормів, кормових добавок, преміксів, аналіз результатів дослідження;

- засвоєння основних принципів планування епізоотичних заходів у господарствах різних форм власності;

- особиста участь у проведенні планових діагностичних досліджень поголів'я тварин в умовах господарства або лабораторії ветеринарної медицини з дотриманням правил охорони праці та безпеки життєдіяльності, у здійсненні планових чи вимушених протиепізоотичних заходів у господарстві та проведенні лабораторних досліджень.

**Структура навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної і незаразної етіології» здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» СВО
«Магістр» (2018 рік набору)**

Тематичні блоки (розділи) навчальної практики	Тривалість вивчення тематичного блоку (розділу), год			Назва кафедри, яка здійснюватиме керівництво тематичними блоками (розділами)
	всього	у тому числі		
		навчальні заняття	самостійна робота	
Внутрішні хвороби тварин	45	30	15	Терапії імені професора П.І. Локес
Епізоотологія та інфекційні хвороби	45	30	15	Інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки
Разом	90	60	30	-

У результаті проходження навчальної практики «Навчальної практики з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної і незаразної етіології» здобувачі вищої освіти здобудуть наступні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях.
- Здатність здійснювати судово-ветеринарну експертизу згідно з чинним законодавством.

- Здатність контролювати ефективність проведення санації потужностей згідно з вимогами національних та міжнародних нормативно-правових актів.
- Здатність дотримуватися морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів.

3.7. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

3.7.1. Виробнича практика I

Термін проведення – VIII семестр

Тривалість практики – 3 тижні (135 годин)

Метою виробничої практики I є: набуття практичних навичок з організації та проведення заходів щодо гігієни та санітарії утримання та експлуатації тварин, виконання розтину та патологоанатомічної діагностики захворювань в умовах виробництва; виховання потреби поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності, збір матеріалу для виконання курсових та інших видів наукових робіт.

Завдання виробничої практики I:

- проведення паразитологічного, санітарно-мікробіологічного та вірусологічного контролю на підприємствах по утриманню тварин;
- проведення радіологічного контролю харчової продукції та навколишнього середовища;
- проведення моніторингу гігієни умов утримання та експлуатації тварин на підприємствах.

Проходження виробничої практики I сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.

- Здатність працювати в команді та навички міжособистісної взаємодії.
Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.

- Здатність аналізувати загальні принципи, які застосовують до харчових продуктів і кормів загалом та безпечності харчових продуктів і кормів зокрема, на національному рівні та на рівні Європейського співтовариства.

- Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо у професійній діяльності.

- Здатність здійснювати державний (внутрішній) контроль дотримання вимог передзабійного огляду, забою тварин, а також здатність проводити післязабійний огляд продуктів забою та надавати рекомендації щодо їх подальшого використання.

- Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях.

- Здатність досліджувати харчові продукти і корми органолептичними та інструментальними методами для визначення їх безпечності та якості.

- Здатність застосовувати методики і процедури щодо виробництва та обігу харчових продуктів відповідно до концепції «Єдиного здоров'я».

- Здатність планувати і здійснювати контроль механізмів імпорту та сертифікаційних процедур, пов'язаних із захистом здоров'я тварин, людей і екосистем у країні- імпортері.

- Здатність планувати та проводити стандартний і розширений державний контроль підконтрольних вантажів на державному кордоні України та транспорті, аналізувати зв'язок між контролем безпечності харчових продуктів і здоров'ям людей за міжнародної торгівлі продуктами тваринного походження.

- Здатність проводити державний аудит на підконтрольних потужностях з виробництва, переробки, обігу харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів, ветеринарних препаратів, побічних продуктів згідно із системою менеджменту безпечності харчових продуктів та контролювати систему моніторингу для кожної критичної точки управління (КТУ) під час виробництва продукції.

- Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.

- Здатність організовувати та проводити державний контроль гігієнічних вимог і санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях.

- Здатність здійснювати державний (внутрішній) ветеринарно-санітарний контроль на потужностях з виробництва та обігу санітарних заходів, застосовувати придатні методи відбору проб, поводження з ними та результатами їх випробувань (досліджень).

- Здатність здійснювати ветеринарно-санітарний контроль виробництва та обігу кормів, кормових добавок, преміксів тощо на підконтрольних потужностях, грамотно використовувати методики їх дослідження та проводити їхнє санітарне оцінювання.

- Здатність ідентифікувати та оцінювати відповідність харчових продуктів вимогам нормативно-правових актів, відомостям, наведеним в інформації для споживача або декларації виробника.
- Здатність здійснювати контроль на потужностях з виробництва та обігу продуктів тваринного походження, на кордоні і транспорті з урахуванням потенційного впливу транскордонних хвороб, зокрема зоонозів.
- Здатність здійснювати контроль гігієнічних вимог діяльності потужностей з виробництва і переробки продуктів тваринництва, об'єктів ветеринарної медицини тощо.
- Здатність здійснювати судово-ветеринарну експертизу згідно з чинним законодавством.
- Здатність контролювати ефективність проведення санації потужностей згідно з вимогами національних та міжнародних нормативно-правових актів.
- Здатність вирішувати питання загальної ветеринарної превенції відповідно до концепції «системи раннього виявлення» для своєчасного виявлення та ідентифікації спалахів або появи хвороб.
- Здатність дотримуватися морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів.

3.7.2. Виробнича практика II

Термін проведення – X семестр

Тривалість практики - 4 тижні (180 годин)

Метою виробничої практики II є: поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти в організації та проведення заходів щодо, проведення ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на потужностях з виробництва та обігу м'яса і м'ясних продуктів, молока і молочних продуктів, напівфабрикатів, харчових гідробіонтів; заготівлі, зберігання та обігу харчових рослинних продуктів, меду та апіпродуктів, харчових яєць та яйцепродуктів тощо; збір матеріалу для виконання курсових та інших видів наукових робіт.

Завдання виробничої практики II:

- проведення визначення якості та безпечності сировини тваринного і рослинного походження, харчових продуктів, що призначаються для харчування людей, переробки і годівлі тварин;
- проведення санітарно-мікробіологічного та вірусологічного контролю на харчових підприємствах;
- проведення нагляду та контролю гігієнічних вимог та санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях.

Проходження виробничої практики II сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
  - Здатність спілкуватися іноземною мовою.
  - Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
  - Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.
  - Здатність приймати обґрунтовані рішення.
  - Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).
  - Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
  - Прагнення до збереження навколишнього середовища.
  - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.
  - Здатність працювати в команді та навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.
- Здатність аналізувати загальні принципи, які застосовують до харчових продуктів і кормів загалом та безпечності харчових продуктів і кормів зокрема, на національному рівні та на рівні Європейського співтовариства.
  - Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо у професійній діяльності.
  - Здатність здійснювати державний (внутрішній) контроль дотримання вимог передзабійного огляду, забою тварин, а також здатність проводити післязабійний огляд продуктів забою та надавати рекомендації щодо їх подальшого використання.
  - Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях.
  - Здатність досліджувати харчові продукти і корми органолептичними та інструментальними методами для визначення їх безпечності та якості.
  - Здатність застосовувати методики і процедури щодо виробництва та обігу харчових продуктів відповідно до концепції «Єдиного здоров'я».
  - Здатність планувати і здійснювати контроль механізмів імпорту та сертифікаційних процедур, пов'язаних із захистом здоров'я тварин, людей і екосистем у країні- імпортері.
  - Здатність планувати та проводити стандартний і розширений державний контроль підконтрольних вантажів на державному кордоні України та транспорті, аналізувати зв'язок між контролем безпечності харчових продуктів і здоров'ям людей за міжнародної торгівлі продуктами тваринного походження.
  - Здатність проводити державний аудит на підконтрольних потужностях з виробництва, переробки, обігу харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів, ветеринарних препаратів, побічних продуктів згідно із системою менеджменту безпечності харчових продуктів та контролювати систему моніторингу для кожної критичної точки управління (КТУ) під час виробництва продукції.

- Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.
- Здатність організовувати та проводити державний контроль гігієнічних вимог і санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях.
- Здатність здійснювати державний (внутрішній) ветеринарно-санітарний контроль на потужностях з виробництва та обігу санітарних заходів, застосовувати придатні методи відбору проб, поводження з ними та результатами їх випробувань (досліджень).
- Здатність здійснювати ветеринарно-санітарний контроль виробництва та обігу кормів, кормових добавок, преміксів тощо на підконтрольних потужностях, грамотно використовувати методики їх дослідження та проводити їхнє санітарне оцінювання.
- Здатність ідентифікувати та оцінювати відповідність харчових продуктів вимогам нормативно-правових актів, відомостям, наведеним в інформації для споживача або декларації виробника.
- Здатність здійснювати контроль на потужностях з виробництва та обігу продуктів тваринного походження, на кордоні і транспорті з урахуванням потенційного впливу транскордонних хвороб, зокрема зоонозів.
- Здатність здійснювати контроль гігієнічних вимог діяльності потужностей з виробництва і переробки продуктів тваринництва, об'єктів ветеринарної медицини тощо.
- Здатність здійснювати судово-ветеринарну експертизу згідно з чинним законодавством.
- Здатність контролювати ефективність проведення санації потужностей згідно з вимогами національних та міжнародних нормативно-правових актів.
- Здатність вирішувати питання загальної ветеринарної превенції відповідно до концепції «системи раннього виявлення» для своєчасного виявлення та ідентифікації спалахів або появи хвороб.
- Здатність дотримуватися морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів.

3.8. ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Термін проведення – XII семестр

Тривалість практики – 4 тижнів (180 годин)

Метою переддипломної практики є: узагальнення й удосконалення здобутих здобувачем вищої освіти знань, практичних умінь і навичок на базі конкретного суб'єкта господарювання, оволодіння професійним досвідом та готовності їх до самостійної трудової діяльності, а також збір, узагальнення й аналіз матеріалів за темою дипломної роботи. **Завдання переддипломної практики:**

- оволодіння первісним професійним досвідом;

- одержання досвіду у вирішенні практичних завдань, що вимагають застосування професійних знань і вмінь фахівця;
- узагальнення, систематизація, закріплення і поглиблення знань з вивчених дисциплін навчального плану;
- узагальнення досвіду, знань й умінь з професійної, організаційної та виховної роботи;
- акумулювання й аналіз матеріалів для підготовки кваліфікаційної (магістерської) роботи, проведення досліджень у рамках студентської науково-дослідної роботи;
- адаптація до умов практики реального виробництва.

Проходження переддипломної сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
  - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
  - Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
  - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
  - Здатність спілкуватися іноземною мовою.
  - Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
  - Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.
  - Здатність приймати обґрунтовані рішення.
  - Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).
  - Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
  - Прагнення до збереження навколишнього середовища.
  - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.
  - Здатність працювати в команді та навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.**
- Здатність аналізувати загальні принципи, які застосовують до харчових продуктів і кормів загалом та безпечності харчових продуктів і кормів зокрема, на національному рівні та на рівні Європейського співтовариства.
  - Здатність застосовувати методики роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями тощо у професійній діяльності.
  - Здатність здійснювати державний (внутрішній) контроль дотримання вимог передзабійного огляду, забою тварин, а також здатність проводити післязабійний огляд продуктів забою та надавати рекомендації щодо їх подальшого використання.
  - Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях.
  - Здатність досліджувати харчові продукти і корми органолептичними та інструментальними методами для визначення їх безпечності та якості.
  - Здатність застосовувати методики і процедури щодо виробництва та обігу харчових продуктів відповідно до концепції «Єдиного здоров'я».

- Здатність планувати і здійснювати контроль механізмів імпорту та сертифікаційних процедур, пов'язаних із захистом здоров'я тварин, людей і екосистем у країні- імпортері.

- Здатність планувати та проводити стандартний і розширений державний контроль підконтрольних вантажів на державному кордоні України та транспорті, аналізувати зв'язок між контролем безпечності харчових продуктів і здоров'ям людей за міжнародної торгівлі продуктами тваринного походження.

- Здатність проводити державний аудит на підконтрольних потужностях з виробництва, переробки, обігу харчових продуктів, кормів, кормових добавок, преміксів, ветеринарних препаратів, побічних продуктів згідно із системою менеджменту безпечності харчових продуктів та контролювати систему моніторингу для кожної критичної точки управління (КТУ) під час виробництва продукції.

- Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.

- Здатність організовувати та проводити державний контроль гігієнічних вимог і санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях.

- Здатність здійснювати державний (внутрішній) ветеринарно-санітарний контроль на потужностях з виробництва та обігу санітарних заходів, застосовувати придатні методи відбору проб, поводження з ними та результатами їх випробувань (досліджень).

- Здатність здійснювати ветеринарно-санітарний контроль виробництва та обігу кормів, кормових добавок, преміксів тощо на підконтрольних потужностях, грамотно використовувати методики їх дослідження та проводити їхнє санітарне оцінювання.

- Здатність ідентифікувати та оцінювати відповідність харчових продуктів вимогам нормативно-правових актів, відомостям, наведеним в інформації для споживача або декларації виробника.

- Здатність здійснювати контроль на потужностях з виробництва та обігу продуктів тваринного походження, на кордоні і транспорті з урахуванням потенційного впливу транскордонних хвороб, зокрема зоонозів.

- Здатність здійснювати контроль гігієнічних вимог діяльності потужностей з виробництва і переробки продуктів тваринництва, об'єктів ветеринарної медицини тощо.

- Здатність здійснювати судово-ветеринарну експертизу згідно з чинним законодавством.

- Здатність контролювати ефективність проведення санації потужностей згідно з вимогами національних та міжнародних нормативно-правових актів.

- Здатність вирішувати питання загальної ветеринарної превенції відповідно до концепції «системи раннього виявлення» для своєчасного виявлення та ідентифікації спалахів або появи хвороб.

- Здатність дотримуватися морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів.

4. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контролювання практики здобувачів вищої освіти вирішує комплекс завдань від навчальних до контролюючих і забезпечує повноту, своєчасність та якість виконання програм практики.

Контроль за проходженням практики покладається на рівні:

- академії – на першого проректора, керівника виробничої практики;
- факультету – на декана та координатора практичної підготовки спеціальності;
- кафедри – на завідувача та викладачів – керівників практик; - бази практики – на керівника підприємства.

Безпосередній контроль за виконанням програми практики забезпечують відповідні кафедри факультетів разом з керівниками від баз практики.

Метою контролю є виявлення та усунення недоліків і надання допомоги здобувачам вищої освіти у виконанні програми практики.

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики.

Формою контролю виконання програм *навчальних практик* є диференційований залік.

Нарахування балів за підсумками проходження комплексних навчальних практик, що містять у своєму складі тематичні блоки здійснюється у відповідності до схем нарахування балів, побудованих з урахуванням тривалості вивчення тематичного блоку (розділу).

Максимальний бал з навчальної практики, може бути досягнутий здобувачем вищої освіти при виконанні завдань зазначених у програмі практики.

Нарахування балів за підсумками проходження навчальної практики «Навчально-ознайомча практика» відбувається відповідно до розподілу, наведеного в таблиці 6.

Таблиця 6

Схема нарахування балів з «Навчально-ознайомча практика» здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» СВО «Магістр» (2018 рік набору)

Назва навчальної практики	Тематичні блоки (розділи) навчальної практики	Кількість балів
Навчально-ознайомча практика	Анатомія свійських тварин	50
	Санітарна екологія	50
Всього		100

¹ Кількість балів нараховується у відповідності до тривалості вивчення тематичного блоку (розділу)

Нарахування балів за підсумками проходження навчальної практики «Комплексна навчально-клінічна практика» відбувається відповідно до розподілу, наведеного в таблиці 7.

Таблиця 7

Схема нарахування балів з навчальної практики «Комплексної навчально-клінічної практики» здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» СВО «Магістр» (2018 рік набору)

Назва навчальної практики	Тематичні блоки (розділи) навчальної практики	Кількість балів
Комплексна навчально-клінічна практика	Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин	50
	Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія	50
Всього		100

Нарахування балів за підсумками проходження навчальної практики «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок» відбувається відповідно до розподілу, наведеного в таблиці 8.

Таблиця 8

Схема нарахування балів з навчальної практики «Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок» здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» СВО «Магістр» (2018 рік набору)

Назва комплексної навчальної практики	Тематичні блоки (розділи) навчальної практики	Кількість балів
Навчальна практика з первинних професійних умінь та навичок	Ветеринарно-санітарна мікробіологія, мікологія і вірусологія	60
	Гігієна харчових продуктів	40
Всього		100

Нарахування балів за підсумками проходження навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної і незаразної етіології» відбувається відповідно до розподілу, наведеного в таблиці 9.

Таблиця 9

Схема нарахування балів з навчальної практики «Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної і незаразної етіології» здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» СВО «Магістр» (2018 рік набору)

Назва навчальної практики	Тематичні блоки (розділи) навчальної практики	Кількість балів
Навчальна практика з діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин заразної і незаразної етіології	Внутрішні хвороби тварин	50
	Епізоотологія та інфекційні хвороби	50
Всього		100

У разі виконання здобувачами вищої освіти звітів про проходження навчальної практики нарахування балів відбувається з врахуванням їх якості та результатів захисту.

За необхідності з окремими здобувачами вищої освіти проводять співбесіду з питань виконання програми практики.

Форма звітності здобувача вищої освіти за *виробничу та переддипломну практики* – це подання письмового звіту та щоденника, підписаного і оціненого безпосередньо керівником практики від бази практики.

Здобувачі вищої освіти ведуть щоденник кожного дня протягом усього періоду практики. Записи в ньому повинні бути короткими і відображати основні положення виконаної роботи.

Записи в щоденнику роблять згідно вказівок при проведенні інструктажу. Щоденник перевіряється і завіряється один раз на тиждень керівником практики, а в кінці підписується здобувачем, керівником та скріплюється печаткою.

Підсумки практики оформлюються у вигляді звіту, в якому у короткій формі здобувач вищої освіти проводить аналіз виконаної роботи з висновками і пропозиціями.

Вихідним матеріалом для складання звіту слугує виконана робота, а також копії актів експертиз, протоколів, фотографії і т.п.

Звіт разом з щоденником практики, завіреним керівником практики від підприємства (організації, установи), подається на кафедру для реєстрації, після чого передається на рецензування викладачу – керівнику практики від кафедри. Після можливого доопрацювання здобувачем вищої освіти та остаточного погодження змісту звіту з викладачем – керівником практики від кафедри, звіт допускається до захисту.

Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти у комісії, призначеній наказом ректора академії. Комісія формується з: керівників практики від академії та, по можливості, від баз практики, а також науковопедагогічних працівників.

Комісія приймає диференційований залік у здобувачів вищої освіти або на базах практики в останні дні її проходження, або в академії до початку наступного семестру (якщо після практики у здобувачів вищої освіти згідно з графіком навчального процесу відбувається теоретичне навчання) чи протягом двох тижнів наступного після практики семестру (якщо після практики у здобувачів вищої освіти згідно з графіком навчального процесу передбачені канікули).

Диференційований залік за **виробничу та переддипломну** практики виставляється з урахуванням:

- оцінки результатів виробничої та суспільної роботи, поданої у відгуку-характеристиці керівника практики з боку підприємства (організації, установи);
- оцінки за оформлення звіту, щоденника, зазначеної у висновку викладача – керівника практики від кафедри;
- презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту та відповідей на запитання членів комісії з прийому заліку за практику.

Підсумкові оцінки знань, умінь та навичок здобувача вищої освіти, набутих на навчальній чи виробничій практиці, визначаються за 4-бальною та 100-бальною шкалою, рейтингом ЄКТС (таблиця 10)

Таблиця 10

Система оцінки знань

100 – бальна шкала	Рейтинг ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни